Crop Name: Spinach

a. Seed Collection: Quality seeds to be procured from traditional farmers or from approved seed collection centres.

b. Land Preparation: Nursery beds at convenient size (say 45 cm x 45 cm) to be formed with seived soil for sowing seeds. For homesteads, it is advisable to form mother beds in wide mouthed earthern pots. Soil to be made free from clods.

- c. Seed sowing: Mix 4 teaspoon sand with 1 tsp. of seed and spread the same over the bed which was levelled by palm & finger. It is to be ensured that seeds sowing not to be in deep/furrows.
- d. Watering: Water to be sprayed over nursery bed. If water poured with force, the seed would be washed away / accumulate to one side/corner, preventing germination of all seeds. Watering is preferred in the evening, to retain moisture in the bed for long time.
- e. General care: Mix seived soil with cowdung (powder) at 1:1 ratio and fill the pot with it. Sapling with 6 leaves to be uprooted and transplanted in to the filled pot. This can be planted at an espacement of 30 cm in trenches, with 15 cm in depth & width where sunlight is available, if pot is not available.
- f. Pest and pest control: At the time of putting the seeds in the nursery bed, mix with rice powder (granulated) and sooji rava equal to quantity of sand. To prevent colour change of foliage, seedlings with red and green leaves to be planted alternately. cow urine (diluted) to be applied say 1 litre with 2 litre of water.
- g. Diseases: Main disease identified is colour change in foliages of saplings.
- h. Fertilizers: After one week of transplanting from mother/sed bed, apply diluted slurry of cow dung & groundnut cake once in a week. Cow urine diluted with 5 time of water can also be applied. Once in a week jeevamrutham can also be applied.
- i. Harvesting: If the plant/saplings attained a height of 2 feet, then harvesting at a height of 1 feet can be done. such collection can be done four times in a month.
- j. Storage: This is to be utilised at the earleist, perferably then and there.

വിളയുടെ പേര്: ചീര

എ. വിത്തു സംഭരണം: ഗുണമേന്മയുള്ള വിത്തുകൾ, പരമ്പരാഗത കൃഷിക്കാരിൽ നിന്നോ, അംഗീകൃത വിത്തു വിതരണ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നോ ശേഖരിക്കാവുന്നതാണ്.

ബി. സ്ഥലം ഒരുക്കൽ: വിത്തുപാകുന്നതിന് സൗകര്യ പ്രദമായ അളവിൽ തരിമണ്ണ് കൊണ്ട് ബെഡ് ഉണ്ടാക്ക ണം. വീടുകളിൽ 45 സെ.മി. 45 സെ.മി. അളവിൽ ആയാൽ നന്ന്. വായവട്ടം കൂടുതലുള്ള മൺചട്ടിയിൽ തയ്യാറാക്കു ന്നതാണ് വീടുകളെ സംബന്ധിച്ച് സൗകര്യപ്രദം.

സി. വിത്തിടൽ: 1 ടീസ്പൂൺ വിത്തിനൊപ്പം 4 ടീസ്പൂൺ മണൽ ചേർത്തതിനുശേഷം ബെഡിൽ വിരൽ നിവർത്തി വെച്ചുകൊണ്ട് കൈകൊണ്ട് ബെഡ് നിരപ്പിൽ ആക്കിയശേഷം വിത്തിടുക. കൂടുതൽ താഴ്ചയിലോ, ചാലുകളിലോ വിത്തിട്ടിട്ടില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക.

ഡി. നനയ്ക്കൽ: നഴ്സറി ബഡിൽ വെള്ളം സ്പ്രേചയ്യുക. ശക്തിയായി വെള്ളം ഒഴിച്ചാൽ വിത്തുകൾ ഒഴു കിപ്പോകുന്നതിനോ, വിത്തുകൾ ഒരു ഭാഗത്തേക്ക് അടി ഞ്ഞുചേർന്ന് എല്ലാ വിത്തുകളും മുളക്കാതിരിക്കാൻ ഇട യാക്കും. ബഡിൽ ഈർപ്പം നിലനിർത്തുന്നതിനായി വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ നനയ്ക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം.

ഇ. പൊതുവായ പരിചരണം: തരിച്ച മണ്ണും ചാണക പ്പൊടിയും 1;1 അനുപാതത്തിൽ ചട്ടിയിൽ നിറക്കുക. 6 ഇല വന്ന തൈകൾ മിശ്രിതം നിറച്ച ചട്ടിയിൽ നടുക. മൺചട്ടിയില്ലെങ്കിൽ സൂര്യപ്രകാശം ലഭിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് 15 സെ.മി. ആഴത്തിലും വീതിയിലും ചാലുകൾ തയ്യാ റാക്കി 30 സെ.മി. അകലത്തിൽ തൈകൾ നടാവുന്നതാ ണ്.

എഫ്. കീടങ്ങളും കീടനിയന്ത്രണവും: വിത്തുകൾ നഴ്സറി ബഡിൽ ഇടുന്നതിനുമുമ്പ് മണൽ ചേർക്കുന്ന അതേ അളവിൽ തരിയുള്ള അരിപ്പൊടിയും സൂജിറവയും ചേർക്കുക. എലപ്പുള്ളി രോഗം വരാതിരിക്കുന്നതിന് പച്ച, ചുവപ്പ് ഇലകളുള്ള ചീരകൾ ഇടകലർത്തി നടുക. ഗോമൂത്രം രണ്ടിരട്ടി വെള്ളമൊഴിച്ച് നേർപ്പിച്ച് ഒഴിക്കു ന്നതും ഉത്തമമാണ്.

ജി. രോഗങ്ങൾ: ഇലപ്പുള്ളി രോഗമാണ് പ്രധാനമായും കണ്ടുവരുന്നത്.

എച്ച്. വളപ്രയോഗം: പറിച്ചുനട്ട് ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞശേഷം കടലപ്പിണ്ണാക്കിന്റെയും ചാണകത്തിന്റെയും മിശ്രിത ത്തിന്റെ നേർപ്പിച്ച ലായനി ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ നൽകാ വുന്നതാണ്. 5 ഇരട്ടി വെള്ളമൊഴിച്ച് നേർപ്പിച്ച ഗോമൂ ത്രവും നൽകാം. ജീവാമൃതം, ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ നൽകാവുന്നതാണ്.

ഐ. വിളവെടുപ്പ്: ചെടി രണ്ടടിയോളം വളർന്നുകഴി ഞ്ഞാൽ ഒരടി ഉയരത്തിൽ മുറിച്ചെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്ര കാരം മാസത്തിൽ 4 പ്രാവശ്യം ശേഖരിക്കാവുന്നതാണ്.

ജെ. സൂക്ഷിപ്പ്: ശേഖരിച്ച് അധികം വൈകാതെതന്നെ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം.